

Літопис події

XLІ МІЖНАРОДНА ФІЛОЛОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В САНКТ-ПЕТЕРБУРЗІ

26–31 березня 2012 р. на філологічному факультеті Санкт-Петербурзького державного університету (Росія) проходила щорічна XLІ міжнародна філологічна конференція. Цей захід, за доброю усталеною традицією, мав грандіозний масштаб. Понад 700 учасників із різних країн (Білорусь, Великобританія, Естонія, Італія, Латвія, Литва, Німеччина, Польща, Росія, Словаччина, Україна, Фінляндія, Франція, Швейцарія та ін.) працювали на майже 50 секціях і 5 пленарних засіданнях.

Оргкомітет звернув значну увагу на обговорення літературознавчих проблем. Їм присвячувалися секції “Американістика: літературні взаємовпливи, міждисциплінарні дослідження” (керівник – *Е. Осипова*), “Динаміка російського літературного процесу XIX ст.” (керівник – *О. Карлов*), “Літературний процес у Росії другої половини XX ст.” (керівник – *О. Большев*), “Поетика класичного та некласичного наративу” (керівники – *В. Маркович*, *І. Васильєва*) та ін. Окремого коментаря заслуговує блок секцій, на котрих аналізувалися твори всесвітньої словесності. Справді, наприклад, фахівці мали змогу працювати на секції, присвяченій звіру та людині в західноєвропейських та американських літературах (керівники – *І. Лук'янець*, *А. Миролубова*). Прикметно, що обрана тема істотно перегукувалася з профілем відносно недавньої вітчизняної конференції. Науковці з Київського національного лінгвістичного університету ще торік провели зібрання міжнародного рівня, зосереджене на топосі тварини як антропологічному дзеркалі.

У СПбДУ сфокусувались і на кількох датах, суттєвих для гуманітаристики. Так, 28 березня всі пленарні виступи виголошувалися на честь 200-ліття з дня народження І. Срезневського. З нагоди 300-ліття від дня народження Ж.-Ж. Руссо низка доповідей прозвучала на засіданні “Літературні та історичні долі Руссоїзму” (керівник – *І. Лук'янець*). Спеціальна секція приурочувалася до 75-х роковин від дня смерті Т. Масарика (керівник – *І. Порочкіна*).

Окрім того, під орудою *Л. Сидорченко* працював круглий стіл із проблем класичної літератури. За головування *Н. Жакової* тривали читання на тему “Слов'янські літератури та літературні взаємозв'язки”. Актуальні питання порушувалися на “Французьких читаннях” (керівник – *Т. Тайманова*), секціях “Уралістика” (керівник – *Н. Колпакова*), “Фразеологія і Біблія” (керівник – *В. Мокієнко*). Цікавою була програма секції “Фольклор новітнього часу, постфольклор і проблеми традиції”. Так, доповіді її керівників – визнаних петербурзьких фольклористів *С. Адоньєвої* та *І. Веселової* – були винесені на оригінальну підсекцію “Жіночий сюжет: традиція і трансгресія”.

Важлива домінанта XLІ міжнародної філологічної конференції СПбДУ – міждисциплінарність. Наприклад, одна із секцій називалася “Музика, текст, переклад” (керівник – *А. Бояркіна*). За межі суто лінгвістичного трактування виходили учасники секції “Стилістика: динамічні явища в сучасній російській мові й художніх текстах” (модератор – *Л. Зубова*). На XVII “Державінських читаннях” (керівник – *З. Шанова*) проблеми славістики розглядалися в ракурсах мово-, літературо-, мистецтвознавства, історії та культурології. Спеціальне засідання секції “Слов'яно-германська компаративістика” взагалі присвячувалося темі “Австрія і слов'яни”. Слід зауважити, що такий напрям суголосить українсько-сербським дослідницьким проектам *Д. Айдачича*, як-от “Венеція і слов'янські літератури”, а нині – “Київ і слов'янські літератури”.

У цікавості петербурзької школи до міждисциплінарних розвідок переконався й автор цих рядків. На конференції йому випала честь бути єдиним представником Київського національного університету імені Тараса Шевченка та київських вишів узагалі. Доповіді *В. Левицького* прозвучали на двох секціях: “Кіно | текст” (виступ “Київський текст у циклі мультфільмів про трьох богатирів: парадокси означення”) і “Проблеми вивчення російського вірша” (розвідка “Вияви генотексту вірша в семіозисі міста”). На першому із засідань (керівник – *Л. Бугаєва*) детально тлумачилися явища інтермедіальності. Так, *Н. Марієвська* (Москва) розглядала специфіку нелінійного часу фільму *Н. Беневоленьська* (Санкт-Петербург) аналізувала образи нежитлового простору як простору випадковості в кіно. *Н. Пінєжанінова* (Санкт-Петербург) запропонувала своєрідне трактування поетичного відеокліпу як способу екранізації вірша. Низка дискусійних явищ осмислювалася на

семінарі “Філологічне дослідження кінотексту”, у якому брав участь, зокрема, *І. Смирнов* (Констанц, Німеччина), і на круглому столі “Візуальне в процесі літературної творчості”. До проведення останнього долучилися фахівці СПбДУ, Санкт-Петербурзького відділення Російського інституту культурології, Всеросійського державного університету кінематографії імені С.А. Герасимова (Москва), Гамбурзького університету (Німеччина), Інституту російської літератури (Пушкінський Дім) Російської академії наук, а саме: *В. В'югін, В. Поліщук, Р. Лісєєв, М. Степанов* (усі – Санкт-Петербург), *Р. Перельштейн* (Москва), *А. Штульман* (Гамбург, Німеччина) та ін.

Літературознавчі й лінгвістичні підходи до вивчення поезії застосовувалися на секції віршознавців (керівник – *О. Хворостьянова*). *О. Лалетіна* (Санкт-Петербург) представила докладний аналіз метрики та строфіки *О. Апухтіна*. *С. Монахов* (Санкт-Петербург) ретельно дослідив ритмічну організацію катренів у трискладовиках *М. Некрасова*. Текст доповіді *О. Грінбаума* (Санкт-Петербург) був присвячений гармонійному потенціалу Бородінської строфи *М. Лермонтова*, а стаття *О. Зирянова* (Єкатеринбург) – феноменології композиції вірша. Важливо, що за наслідками роботи секції вдалося налагодити зв'язки між санкт-петербурзькою та київською віршознавчими школами. На знак активізації наукового діалогу *О. Хворостьянова* передала до бібліотечних фондів КНУ імені Тараса Шевченка найактуальніші російські праці про версифікацію, зокрема “Матеріали до словника мови *М.В. Ломоносова*” у 4 вип. (2010–2011).

Ще одна істотна особливість конференції – виразнення культурних домінант Петербурга як у досліджуваних творах, так і в самій методології. Організатори були зацікавлені в тому, щоб довести: славетний петербурзький текст не лише інтенсивно вивчається – він сприяє всебічному тлумаченню інших просторових феноменів. Невипадково на секції “Літературний процес у Росії першої половини ХХ ст.” (керівник – *М. Гуськов*) більшість доповідачів зосередилася на питаннях художньої репрезентації місця. Зокрема, *О. Єфремова* (Новосибірськ) розглядала локальну організацію повістей *О. Ремізова*. Ряд науковців аналізував зв'язки між літературною текстологією та творенням регіонального тексту (виступи *О. Куранди* (Москва) “Швамбранія Маріетти Шагінян” і *М. Гуськова* (Санкт-Петербург) “Цикл П.Г. Антокольського “Кубок Великого Орла”: проблеми творчої історії”). Цілоком нові аспекти петербургознавства вирізняла *М. Рождественська* (Санкт-Петербург) у розвідці “До питання про так званий “північний текст” у російській поезії першої третини ХХ ст.”. Доречною деталлю стала екскурсія “Літературний Невський проспект”, яку для учасників конференції провів керівник секції.

В'ячеслав Левицький
м. Київ

Отримано 10 квітня 2012 р.

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ОЛІМПІАДА

23–26 квітня 2012 р. в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя проходив другий етап всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності “Українська мова та література”. Згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 18 листопада 2012 р. №1324 “Про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2011/2012 навчальному році” Ніжинський державний університет було затверджено базовим вищим навчальним закладом для її проведення. В олімпіаді взяли участь шістдесят чотири студенти з тридцяти шести навчальних закладів. Деякі учасники приїхали на олімпіаду вже вдруге. 24 квітня відбувся перший тур: письмова робота з української мови. 25 квітня – другий тур: письмова робота з літератури. Обидві письмові роботи були спрямовані на виконання репродуктивних і моделювальних завдань, у яких студенти мали виявити всебічні й систематичні знання з української мови та літератури, продемонструвати глибоку обізнаність із сучасними науковими школами, теоретичними концепціями та підходами, уміння мислити, аргументувати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, а також проявити високу культуру писемного мовлення. Перше місце посів студент Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна *Євген Редько* (160 балів). Друге місце розділили студентка Ніжинського національного університету імені Миколи Гоголя *Наталія Довіна* (142 бали) та студентка Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна *Наталія Бардак* (140 балів). На третьому місці *Ірина Гурін* (Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, 131 бал), *Надія Пастушко* (РВНЗ “Кримський гуманітарний університет”, 126 балів) і *Тетяна Синьоок* (Київський національний університет імені Тараса Шевченка) (123 бали). Ще шістнадцять учасників були відзначені в різних номінаціях.